

KONSOLIDEERITUD MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2011

aruandeaasta lõpp: 31.12.2011

ärinimi: aktsiaselts SUNOREK

registrikood: 10042896

tänavanimi / maja nr, Vabaõhumuuseumi tee 97

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihthumber: EE0035

telefon: +372 6791901

faks: +372 6791950

e-posti aadress: sunorek@sunorek.ee, indrek@sunorek.ee

veebilehe aadress: www.sunorek.ee, www.tankstudio.ee

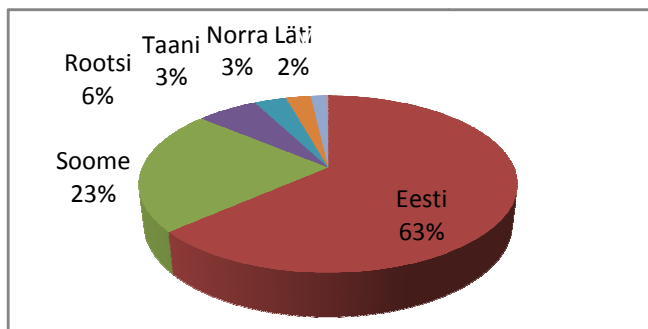
Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	5
Konsolideeritud bilanss	5
Konsolideeritud kasumiaruanne	6
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	7
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	8
Raamatupidamise aastaaruande lisad	9
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	9
Lisa 2 Raha	16
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	16
Lisa 4 Nõuded ostjate vastu	17
Lisa 5 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	17
Lisa 6 Tütarettevõtjate aktsiad ja osad	17
Lisa 7 Varud	18
Lisa 8 Materiaalne põhivara	19
Lisa 9 Immateriaalne põhivara	20
Lisa 10 Kapitalirent	20
Lisa 11 Kasutusrent	21
Lisa 12 Laenukohustused	22
Lisa 13 Võlad ja ettemaksed	23
Lisa 14 Tingimuslikud kohustused ja varad	23
Lisa 15 Sihtfinantseerimine	23
Lisa 16 Aktsiakapital	24
Lisa 17 Müügitulu	24
Lisa 18 Muud äritulud	25
Lisa 19 Kaubad, toore, materjal ja teenused	25
Lisa 20 Mitmesugused tegevuskulud	25
Lisa 21 Tööjõukulud	26
Lisa 22 Muud ärikulud	26
Lisa 23 Finantstulud ja -kulud	26
Lisa 24 Seotud osapooled	26
Lisa 25 Konsolideerimata bilanss	27
Lisa 26 Konsolideerimata kasumiaruanne	28
Lisa 27 Konsolideerimata rahavoogude aruanne	29
Lisa 28 Konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne	30

TEGEVUSARUANNE

2011. aastal jätkas AS Sunorek tegevust eritellimusel sisustustoodete müüja ja tootjana. Peamisteks tootegruppideks on erimõõdus ja varieeritava konfiguratsiooniga tehnilised ja tekstiilaknakatted, garderoobisüsteemid, liugksed, siseuksed ja vaheseinad. Sunoreki tooted on suunatud jae-, äri- ja ühiskondlikele tarbijatele, turundamiseks kasutatakse ettevõttele kuuluvat jaemüügivõrku, partnereid ja edasimüüjaid Balti- ja Põhjamaades. Tooteid turustatakse kaubamärkide Sunorek, Tank, Arina, Nordsellers, Felistra ja Structo all. Suur enamik Sunoreki tooteid on valmistatud eritellimusel, täpsete mõõtude ja kliendi valikute põhjal.

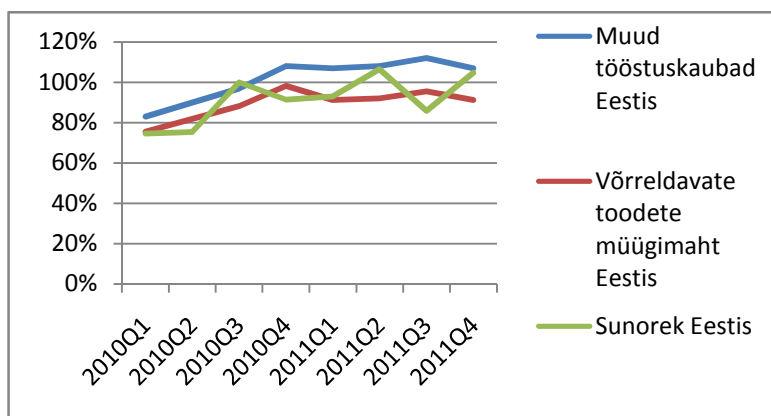
Sunoreki prioriteet 2011 aastal oli ekspordi kasvatamine ja ekspordivõimekuse parandamine, milleks suurendati ekspordi suunatud müügipersonali hulka ja kvaliteeti, viidi läbi turu- ja kliendiuuringuid, loodi sidemeid

Müügi jaotus riikide vahel

potentsiaalsete klientidega ning avati uusi müügikanaleid. Hinnapoliitika uutele turgudele sisenemiseks, positsiooni ja tuntuse suurendamiseks on olnud agressiivne ning see on avaldunud suurenenud turuosades, ekspordi jätkuvas kasvus, kuid ka tagasihoidlikus kasumis 2011 aastal. Sunoreki turuosa Soomes, Taanis ja Norras on kasvanud. Ekspordi arengut on toetatud süsteemsete tegevustega müügi-, turunduse-, tootearenduse- ja kvaliteedi valdkondades. Ekspordi arendamiseks on kasutatud ka EASI tuge.

Varasem kogemus ja turuanalüüsid on näidanud, et Sunoreki toodete turumaht ei ole kättesaadavate statistiliste näitajatega otseselt võrreldav, vaid tegu on kombineeritud sisenditega jaekaubandus-, ehitus- ja kinnisvarasektoritest. Eesti Panga ja Statistikaameti andmetel suurenes sisemajanduse koguprodukt Eestis 7,6%, muude tööstuskaupade jaemüük 9%, kinnisvara ostumüügitehingute arv 3%, kuid samal ajal uute eluruumide lisandumine vähenes 17%. Ehkki ehitusmaht kasvas 2011 26%, on kasv tulnud peamiselt tööstus- ja teedehituse arvelt. Valminud eluruumide (2010 236 tuh m², 2011 206 tuh m²) ja kontorite ehitusmahu trend on endiselt langev. Sissetulekute madal tase, tööjõu väljavool, varasematel perioodidel võetud suur isiklike laenude maht, finantsvahendite kättesaadavus ja esmatarbekaupade hindade tõus olid peamine põhjus, miks tarbimine ja investeringute maht püsisid suhteliselt madalal tasemel. Enamiku Sunoreki toodete müüginahud Eestis vähenesid 2011. aastal 2-5%, siseuste ja vaheseinte müük kasvas turuosa suurenemise arvelt.

Võrdlus statistiliste näitajatega, Eesti Panga ja statistikaameti andmetel

Märkimisväärset mõju on tegevusele avaldanud toormaterjalide, eelkõige puit- ja alumiiniumtoodete hinnatõus. Tööjõukuludele on hakanud olulist mõju avaldama konkureerimine kvaliteetse tööjõu pärast Soome ettevõtjatega, samuti esmatarbekaupade hinnatõusust tulenev surve palgatasemetele. Tarbijahinnaindeks suurenes 5%. Siiski on õnnestunud läbi viia enamike põhitoodete hinnakorrektureid 5-10%, mis on võimaldanud vaatamata sisendite kallinemisele kasumit suurendada.

Tööaja- ja rahamahukas on olnud eritellimusel valmistatavatele spoontoodetele (siseuksed, mööbel, sisustusdetailid, vaheseinad) piisava mastaabiga turu leidmine ajal, mil tarbijate huvid kalduvad pigem hinnaeelisega toodete kasuks. Lisaks on suuremahuliste ehitusprojektide teostamine toonud kaasa kasvanud käibevahendite vajaduse. Siiski on sihturu laius Eestis, Soomes, Lätis, Rootsis ja müügikanalite rohkus võimaldanud selles sektoris saavutada piisava müüginivoo, hoidmaks 2009. aastal soetatud tütarfirma Nordsellers-i rahavoogu tasakaalus.

Tööjõu kasutamise- ja palgakulude efektiivsus on kõikides tootegruppides nii tootmises kui müügis paranenud, kauba- ja materjalikulude osakaal käibes tänu tooteportfelli muutustele ja ekspordi osakaalu suurenemisele kasvanud. Investeeringuid on Kontsern teinud peamiselt sisemiste protsesside arendamiseks, personali koolitamiseks, uutele sihtturgudele sisenemiseks. Oluliselt on tugevdatud krediidihaldust ja vähenenud deebitoride allahindlustest tulenevad kulud, peamiselt tänu krediidiotsuste konservatiivsusele võrreldes varasemate aastatega. 2011 lõpus refinantseeriti enamik olulistest laenudest, eelkõige Nordsellersi kinnisvaralaen, tagamaks pikaajaliste laenude jõukohased graafikud ning konkurentsivõimeline intress.

2012. aastal ootab Kontsern majanduslanguse asendumist tõusuga, lähtudes Eestis majanduse arengust. Peamised prioriteedid on ekspordi mahu ja marginaali suurendamine, senisest suuremad investeeringud tootearendusse ja kvaliteedisüsteemi arengusse, protsesside ja personali kvalifikatsiooni parandamiseks. 2012 alguses kaasati omanikelt suurenenud tellimuste mahu tingitud käibekapitali vajaduse katmiseks pikaajaline laen 200 tuhat euro ulatuses.

Kontserni tähtsamad näitajad ja suhtarvud

(tuhandetes eurodes)	2011	2010
Kasumiaruande näitajad EUR-s		
Müügitulu	9 844	8 985
Brutokasum	5 504	4 808
Ärikasum	178	-492
Puhaskasum	71	-669
Finantsseisundi näitajad EUR-s		
Varad kokku	5 386	5 245
Intressi katavad võlakohustused	2 133	2 441
Omakapital	1 327	1 256
Muud näitajad		
Töötajate arv (a lõpp)	246	238
Suhtarvud		
Müügitulude kasv	9,6%	1,0%
Ekspordi osakaal müügituludes	36,5%	32,8%
Brutorentaablus	55,0%	52,2%
Ärirentaablus	1,8%	-5,5%
Puhaskasumirentaablus	0,8%	-7,2%
Likviidsuskordaja	0,92	0,91
Võla ja omakapitali suhe	160,7%	194,3%
Netovõla ja omakapitali suhe	156,4%	191,1%
Varude käibekordaja	6,65	6,83
Omakapitali tootlus	5,7%	-52,2%
Koguvarede tootlus	2,0%	-15,51%

Näitajate ja suhtarvude valemid

Brutorentaablus = (Müügitulu - Müüdü kaupade kulu) / Müügitulu

Ärirentaablus = Ärikasum / Müügitulu

Puhaskasumirentaablus = Puhaskasum (emaettevõtte osa) / Müügitulu

Likviidsuskordaja = Käibevara / Lühiajalised kohustused

Võla ja omakapitali suhe = Intressi kandvad võlakohustused / Omakapital

Netovõla ja omakapitali suhe = (Intressi kandvad võlakohustused - Raha ja pangakontod) / Omakapital

Varud käibekordaja = Müügitulu / Aasta keskmised varud

Omakapitali tootlus = Puhaskasum (emaettevõtte osa) / Keskmised omakapital

Koguvarede tootlus = Puhaskasum (emettevõtte osa) / Keskmised koguvarede

Raamatupidamise aastaaruanne

Konsolideeritud bilanss

(eurodes)

	31.12.2011	31.12.2010	Lisa nr
Varad			
Käibevara			
Raha	56 930	40 334	2
Nõuded ja ettemaksed	699 941	611 265	3
Varud	1 457 493	1 193 989	7
Kokku käibevara	2 214 364	1 845 588	
Põhivara			
Materiaalne põhivara	2 749 600	2 932 608	8
Immateriaalne põhivara	421 652	467 028	9
Kokku põhivara	3 171 252	3 399 636	
Kokku varad	5 385 616	5 245 224	
Kohustused ja omakapital			
Kohustused			
Lühiajalised kohustused			
Laenukohustused	485 051	490 888	12
Võlad ja ettemaksed	1 925 603	1 548 163	13
Kokku lühiajalised kohustused	2 410 654	2 039 051	
Pikaajalised kohustused			
Laenukohustused	1 647 948	1 949 982	12
Kokku pikaajalised kohustused	1 647 948	1 949 982	
Kokku kohustused	4 058 602	3 989 033	
Omakapital			
Emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital			
Aktiakapital nimiväärtuses	345 123	345 123	16
Ülekurss	31 395	31 395	
Oma aktsiad	-152 516	-152 516	
Kohustuslik reservkapital	22 599	22 599	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	952 511	1 598 097	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	77 965	-645 586	
Kokku emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital	1 277 077	1 199 112	
Vähemusosalus	49 937	57 079	
Kokku omakapital	1 327 014	1 256 191	
Kokku kohustused ja omakapital	5 385 616	5 245 224	

Konsolideeritud kasumiaruanne

(eurodes)

	2011	2010	Lisa nr
Müügitulu	9 844 347	8 985 277	17
Muud äritulud	41 143	98 743	18
Valmis- ja lõpetamata toodangu varude jääkide muutus	34 005	16 959	
Kapitaliseeritud väljaminekud oma tarbeks põhivara valmistamisel	20 480	6 023	
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-4 433 601	-4 299 327	19
Mitmesugused tegevuskulud	-1 773 639	-1 809 515	20
Tööjõukulud	-3 243 725	-3 149 435	21
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-268 619	-265 644	8,9
Muud ärikulud	-42 615	-75 214	22
Ärikasum (kahjum)	177 776	-492 133	
Finantstulud ja -kulud	-106 953	-177 185	23
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	70 823	-669 318	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	70 823	-669 318	
sh emaettevõtja aktsionäri/osaniku osa kasumist (kahjumist)	77 965	-645 586	
sh vähemusosaluse osa kasumist (kahjumist)	-7 142	-23 733	

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2011	2010	Lisa nr
Rahavood äritegevusest			
Ärikasum (kahjum)	177 776	-492 133	
Korrigeerimised			
Põhivara kulum ja väärtuse langus	271 744	270 549	8,9
Kasum (kahjum) põhivara müügist	0	2 018	
Muud korrigeerimised	-465	0	
Kokku korrigeerimised	271 279	272 567	
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-86 542	-277 276	
Varude muutus	-263 505	241 961	
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	374 610	-168 225	
Muud rahavood äritegevusest	-41	2 085	
Kokku rahavood äritegevusest	473 577	-421 021	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	-31 096	-24 024	8,9
Laekunud intressid	3	40	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-31 093	-23 984	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud	0	234 924	
Saadud laenude tagasimaksed	-202 736	-183 451	
Arvelduskrediidi saldo muutus	965	-129 502	
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	-118 367	-111 437	
Makstud intressid	-118 294	-118 870	
Laekunud aktsiate või osade emiteerimisest	0	661 841	16
Laekunud omaaktsiate või -osade müügist	0	105 099	16
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-438 432	458 604	
Kokku rahavood	4 052	13 599	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	40 334	34 095	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	4 052	13 599	
Valuutakursside muutuste mõju	12 544	-7 360	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	56 930	40 334	2

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

(eurodes)

							Kokku
	Emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital					Vähemusosalus	
	Aktsiakapital nimiväärtuses	Ülekurss	Oma aktsiad	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum (kahjum)		
31.12.2009	225 992	189 745	-958 675	22 599	1 545 517	0	1 025 178
Aruandeaasta kasum (kahjum)					-669 318	23 733	-645 585
Emiteeritud aktsiakapital	119 131	-158 350	806 159				766 940
Muud muutused omakapitalis					76 312	33 346	109 658
31.12.2010	345 123	31 395	-152 516	22 599	952 511	57 079	1 256 191
Aruandeaasta kasum (kahjum)					77 965	-7 142	70 823
31.12.2011	345 123	31 395	-152 516	22 599	1 030 476	49 937	1 327 014

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

AS-i SUNOREK (edaspidi Kontsern) 2011. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi hea raamatupidamistavaga. Hea raamatupidamistava põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimikonna poolt välja antud juhendid.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevates arvestuspõhimõtetes.

1. jaanuaril 2011 ühines Eesti Vabariik euroalaga ja võttis rahvusvaluutana kasutusele euro, mis asendas Eesti krooni. Sellest tulenevalt on Kontsern seisuga 1. jaanuar 2011 teostanud raamatupidamiskontode saldode ümberarvestuse, lähtudes valuutakursist 15,6466 krooni/euro. 2011. aasta raamatupidamise aastaaruanne on esitatud eurodes. Aruandes esitatud võrdlusandmed on Eesti kroonidest eurodesse ümber arvestatud üleminekukursiga 15,6466 krooni/euro. Kuna nimetatud kurss on ühtlasi ka varasematel perioodidel kehtinud fikseeritud vahetuskurss, ei tekkinud ümberarvestusest kursierinevusi. Läti Kekspangal on fikseeritud LVL kurss EUR-i suhtes, 1EUR = 0,702804 LVL. Kontsern on kasutanud Läti tütre konsolideerimisel antud fikseeritud Läti keskpanga kurssi.

2011. a konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad AS SUNOREK (emaettevõtte) ning tema tütarettevõtete Nordsellers OÜ (74,17%) , SIA Sunorex (100%)finantsnäitajad.

Konsolideeritud aruande koostamine

Konsolideerimise põhimõtted

Konsolideeritud aruandes on rida-realt konsolideeritud kõigi emaettevõtte kontrolli all olevate tütarettevõtete (välja arvatud edasimüügi eesmärgil omandatud tütarettevõtted) finantsnäitajad. Elimineeritud on kõik kontsernisisised nõuded ja kohustused, kontserni ettevõtete vahelised tehingud ning nende tulemusena tekkinud realiseerimata kasumid ja kahjumid. Vähemusosa emaettevõtte kontrolli all olevate ettevõtete tulemuses ja omakapitalis on konsolideeritud bilansis kajastatud omakapitali koosseisus eraldi emaettevõtte omanikele kuuluvast omakapitalist ning konsolideeritud kasumiaruandes eraldi kirjel.

Vajadusel on tütarettevõtete arvestuspõhimõtteid muudetud vastavaks kontserni arvestuspõhimõtetele.

Tütarettevõtted

Tütarettevõtteks loetakse ettevõtet, mille üle emaettevõttel on kontroll. Tütarettevõtet loetakse emaettevõtte kontrolli all olevaks, kui kontsern omab kas otseselt või kaudselt üle 50% tütarettevõtte hääleõiguslikest aktsiatest või osadest või on muul moel võimeline kontrollima tütarettevõtte tegevus- ja finantspoliitikat. Tütarettevõtte soetamist kajastatakse ostumeetodil (välja arvatud ühise kontrolli all toimuvad äriühendused, mida kajastatakse korrigeeritud ostumeetodil). Vastavalt ostumeetodile võetakse omandatud tütarettevõtte varad, kohustused ja tingimuslikud kohustused (s.o omandatud netovara) arvele nende õiglases väärtuses ning omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara õiglase väärtuse vahe kajastatakse positiivse või negatiivse firmaväärtusena. Alates omandamise kuupäevast kajastatakse kontserni osalust omandatud ettevõtte varades, kohustustes ja tingimuslikes kohustustes ning tekkinud firmaväärtust konsolideeritud bilansis ning osalust omandatud ettevõtte tuludes ja kuludes konsolideeritud kasumiaruandes. Positiivset firmaväärtust kajastatakse konsolideeritud bilansis immateriaalse varana. Juhul, kui tütarettevõtte müüakse aruandeperioodi jooksul, kajastatakse konsolideeritud kasumiaruandes müüdud tütarettevõtte tulused ja kulusid kuni müügikuupäevani. Vahet müügihinna ja tütarettevõtte netovara bilansilise väärtuse vahel kontserni bilansis (kaasa arvatud firmaväärtus) müügikuupäeva seisuga kajastatakse kasumi/kahjumina tütarettevõtte müügist. Juhul, kui tütarettevõtte osalisel müügil väheneb kontserni kontroll ettevõtte üle alla 50%, kuid mõju ettevõtte üle ei kao täielikult, lõpetatakse alates müügikuupäevast ettevõtte konsolideerimine ning kajastatakse järelejäänud osa tütarettevõtte varades, kohustustes ning firmaväärtuses kas sidusettevõtteks, ühisettevõtteks või muu finantsinvesteeringuna. Allesjääva investeeringu osa bilansilist väärtust müügikuupäeval loetakse tema uueks soetusmaksumuseks.

Sidusettevõtted

Sidusettevõtte on ettevõtte, mille üle kontsern omab olulist mõju, kuid mida ta ei kontrolli. Üldjuhul eeldatakse olulise mõju olemasolu juhul, kui kontsern omab ettevõttes 20% kuni 50% hääleõiguslikest aktsiatest või osadest. Investeeringud sidusettevõtetesse kajastatakse konsolideeritud bilansis kapitaliosaluse meetodil. Selle meetodi kohaselt võetakse investeering algselt arvele tema soetusmaksumuses, mida korrigeeritakse järgmistel perioodidel investori osalusega muutustes investeeringuobjekti omakapitalis (nii muutused sidusettevõtte kasumis/kahjumis kui muudel omakapitali kirjetel) ning investeeringuobjekti varade, kohustuste ja tingimuslike kohustuste ostuanalüüsis leitud õiglase väärtuse ja

bilansilise väärtuse vahe elimineerimisega või amortisatsiooniga. Omavahelistes tehingutes tekkinud realiseerumata kasumid elimineeritakse vastavalt kontserni osaluse suurusele. Realiseerimata kahjumid elimineeritakse samuti, välja arvatud juhul, kui kahjumi põhjuseks on vara väärtuse langus. Juhul kui kontserni osalus kapitaliosaluse meetodil kajastatava sidusettevõtte kahjumi ületab sidusettevõtte bilansilist väärtust, vähendatakse investeeringu bilansilist väärtust nullini ning hinnatakse alla selliseid pikaajalisi nõudeid, mis sisuliselt moodustavad osa investeeringust. Edasisi kahjumeid kajastatakse bilansiväliselt. Juhul kui kontsern on garanteerinud või kohustatud rahuldama sidusettevõtte kohustusi, kajastatakse bilansis nii vastavat kohustust kui kapitaliosaluse meetodi kahjumit. Muid nõudeid sidusettevõtte vastu hinnatakse vastavalt nõude laekumise tõenäosusele. Osalust omandatud sidusettevõtte varades ja kohustustes ning omandamisel tekkinud firmaväärtust kajastatakse bilansis netosummana real „Sidusettevõtete aktsiad või osad“. Igal bilansipäeval hinnatakse, kas on indikatsioone, et investeeringu kaetav väärtus võib olla langenud alla tema bilansilise väärtuse. Kui selliseid indikatsioone esineb, viiakse läbi vara väärtuse test. Investeeringu kaetava väärtuse määramisel lähtutakse *varade väärtuse langus* kirjeldatud põhimõtetest. Tütar- ja sidusettevõtted, mis vastavad müügiootel põhivara kriteeriumitele (st. väga tõenäoliselt müüakse 12 kuu jooksul), kajastatakse järgnevalt: - tütarettevõtete varad konsolideeritud bilansis eraldi kirjel „Müügiootel põhivarad“ ning kohustused eraldi kirjel „Müügiootel põhivaradega seotud kohustused“ (mõõdetuna kas nende õiglases väärtuses, millest on maha arvatud müügikulutused, või bilansilises väärtuses, olenevalt kumb on madalam); - sidusettevõtted kajastatakse kirjel „Müügiootel põhivarad“ kas nende õiglases väärtuses, millest on maha arvatud müügikulutused, või bilansilises väärtuses, olenevalt kumb on madalam.

Tehingud vähemusosalusega

Vähemusosalusega tehtavate tehingute puhul (nii vähemusosaluse soetuste kui ka müükide kajastamisel) rakendatakse nn. emaettevõtte kontseptsiooni, mille puhul kasutatakse vähemusosalusega tehtavate tehingute puhul samasuguseid põhimõtteid nagu tehingutes kontserniväliste kolmandate osapooltega. Osaluste suurendamisel tütarettevõttes vähemusosanikult osade soetuse teel kajastatakse vahe tasutud või tasumisele kuuluva soetusmaksumuse ja soetatud vähemusosaluse bilansilise maksumuse (tütarettevõtte netovara) vahel positiivse firmaväärtusena või kantakse negatiivse firmaväärtusena tulusse (s.t kui omandatud netovara on suurem kui osaluse eest makstud summa). Tütar- ja sidusettevõtete müügil kajastatakse vahe tütar- ja sidusettevõtete müügihinna ning kontserni osa tütar- või sidusettevõtte varade, kohustuste ning firmaväärtuse vahel kasumiaruandes kasumi või kahjumina.

Konsolideeritud aastaaruande lisades esitatud Emaettevõtte konsolideerimata aruanded Vastavalt Eesti Raamatupidamise Seadusele tuleb konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades avaldada konsolideeriva üksuse (emaettevõtte) eraldiseisvad konsolideerimata esmased aruanded. Emaettevõtte esmaste aruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid, mida on rakendatud ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel, v.a investeeringud tütar- ja sidusettevõtetesse, mis konsolideerimata aruandes on kajastatud soetusmaksumuses (miinus vajadusel allahindlused).

Finantsvarad

Kontsernil on järgmised finantsvarad: raha ja ekvivalendid, nõuded ostjate vastu ja muud nõuded, ning lühi- ja pikaajalised finantsinvesteeringud.

Finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval (s.t päeval, mil Kontsern võtab endale kohustuse (näiteks sõlmib lepingu) teatud finantsvara ostuks või müügiks) .

Õiglases väärtuses kajastatavate finantsvarade ostu ja müügi arvestusel kajastatakse soetatavate varade tehingu- ja bilansipäeva vahelisel perioodil toimunud väärtuse muutust aruandeperioodi kasumi või kahjumina.

Raha ja raha ekvivalendid, nõuded ostjatele ja muud nõuded (viitlaekumised, antud laenuid ning muud lühi- ja pikaajalised nõuded), välja arvatud edasimüügi eesmärgil omandatud nõuded, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus tagasimaksed ning võimalikud allahindlused), mistõttu lühiajalisi nõudeid kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekuvas summas. Pikaajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadaoleva tasu õiglases väärtuses, arvestades järgnevatel perioodidel nõudelt intressitulu, sisemise intressimäära meetodit kasutades. Edasimüügi eesmärgil soetatud nõudeid kajastatakse õiglase väärtuse meetodil.

Lühi- ja pikaajalisi finantsinvesteeringuid aktsiatesse ja teistesse omakapitaliinstrumentidesse (v.a. sellised osalused tütar- ja sidusettevõtetes, mida kajastatakse vastavalt kas konsolideerimise või kapitaliosaluse meetodil) kajastatakse õiglases väärtuses, juhul kui see on usaldusväärselt hinnatav. Õiglase väärtuse aluseks on finantsinstrumendi noteeritud turuhind. Aktsiaid ja muid omakapitaliinstrumente, mille õiglane väärtus ei ole usaldusväärselt hinnatav, kajastatakse soetusmaksumuses (miinus võimalikud allahindlused, kui investeeringu kaetav väärtus on langenud alla bilansilise väärtuse).

Lühiajaliste finantsinvesteeringutena kajastatakse kauplemiseesmärgil hoitavaid väärtpabereid (aktsiad, võlakirjad, obligatsioonid, fondi osakud jne.) ning kindla lunastustähtajaga väärtpabereid, mille lunastustähtaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast. Pikaajaliste finantsinvesteeringutena (muude pikaajaliste investeeringutena aktsiatesse ja väärtpaberitesse ning pikaajaliste nõuetena) kajastatakse väärtpabereid (aktsiad, võlakirjad, obligatsioonid, fondi osakud jne.), mida tõenäoliselt ei müüda lähema 12 kuu jooksul (v.a. investeeringud tütar- ja sidusettevõtetesse), kindla lunastustähtajaga väärtpaberid, mille lunastustähtaeg on hiljem kui 12 kuud pärast bilansipäeva, ning antud laenuid, mille maksetähtaeg on hiljem kui 12 kuud pärast bilansipäeva.

Igal bilansipäeval hinnatakse, kas esineb vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist. Juhul, kui selliseid tunnuseid esineb, hinnatakse finantsvarad alla järgnevalt:

- *Korrigeeritud soetusmaksumuses* kajastatavad finantsvarad (näiteks nõuded ja lunastustähtajani hoitavad võlakirjad) hinnatakse alla finantsvarast eeldatavasti tulevikus laekuvate maksete nüüdisväärtuseni (diskonteerituna antud finantsvara esmasel kajastamisel fikseeritud sisemise intressimääraga);
- *Soetusmaksumuses* kajastatavad finantsvarad (aktsiad ja muud omakapitali instrumendid, mille õiglane väärtus ei ole usaldusväärselt hinnatav) hinnatakse alla finantsvarast eeldatavasti tulevikus laekuvate maksete nüüdisväärtusele (diskonteerituna turu keskmise tulusemääraga sarnaste finantsvarade suhtes);
- *Õiglases väärtuses* kajastatavad finantsvarad hinnatakse alla nende õiglasele väärtusele.

Väärtuse langusest tulenevaid allahindlusi kajastatakse kasumiaruandes kuluna. Finantsvarade puhul, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi omakapitali ümberhindluse reservi, kantakse väärtuse languse tunnuste esinemisel seni omakapitalis kajastatud negatiivne ümberhindluse reserv ümber kasumiaruandesse.

Väärtuse languse tühistamised:

- Juhul, kui eelnevalt alla hinnatud korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade väärtus järgnevatel perioodidel taas tõuseb, tühistatakse varasem allahindlus kuni summani, mis on madalam (1) finantsvarast eeldatavasti tulevikus laekuvate maksete nüüdisväärtusest ja (2) bilansilisest jääkväärtusest korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil juhul, kui allahindlust ei oleks eelnevalt toimunud. Allahindluste tühistamisi kajastatakse kasumiaruandes.
- Nende finantsvarade puhul, mida kajastatakse soetusmaksumuses, kuna nende õiglane väärtus ei ole usaldusväärselt määratav, allahindlusi ei tühistata.
- Õiglases väärtuses väärtuse muutustega läbi omakapitali ümberhindluse reservi kajastatavate finantsvarade allahindluse tühistamisel lähtutakse järgnevalt: aktsiate ja muude omakapitaliinstrumentide allahindluse tühistamisel kajastatakse väärtuse suurenemine omakapitali ümberhindluse reservis; võlakirjade ja muude võlainstrumentide allahindluse tühistamisel kajastatakse väärtuse suurenemine kasumiaruandes.

Raha

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke (v.a. arvelduskrediit), kuni 3-kuulisi tähtajalisi deposiite ning paigutusi rahaturufondidesse ja muudesse ülikviidsetesse fondidesse, mis investeerivad instrumentidesse, mis individuaalselt vastavad raha ja raha ekvivalendi mõistele. Arvelduskrediiti kajastatakse bilansis lühiajaliste laenukohustuste koosseisus.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustused

Välisvaluutadeks on loetud kõik teised valuutat peale euro (so emaettevõtte arvestusvaluuta). Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanka valuutakursid Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja -kohustused (rahas tasutavad nõuded ja laenud), hinnatakse bilansipäeval ümber Eurodesse bilansipäeval kehtivate Euroopa Keskpanka valuutakursside alusel. Ümberhindamise tulemusena tekkinud kursikasumid ja -kahjumid esitatakse aruandeperioodi kasumiaruandes. Mitterahalised välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused, mida mõõdetakse õiglases väärtuses (õiglase väärtuse meetodil kajastatavad kinnisvarainvesteeringud; bioloogilised varad; lühi- ja pikaajalised finantsinvesteeringud aktsiatesse ja teistesse omakapitaliinstrumentidesse, mille õiglane väärtus on usaldusväärselt hinnatav), hinnatakse ümber arvestusvaluutasse, võttes aluseks Euroopa Keskpanka valuutakursid, mis kehtivad õiglase väärtuse määramise päeval. Mitterahalisi välisvaluutas fikseeritud varasid ja kohustusi, mida ei kajastata õiglase väärtuse meetodil (nt ettemaksed, soetusmaksumuse meetodil kajastatavad varud, materiaalne ja immateriaalne põhivara), bilansipäeval ümber ei hinnata, vaid kajastatakse jätkuvalt tehingupäeval kehtinud Euroopa Keskpanka valuutakursi alusel.

Välismaiste tütarettevõtete finantsnäitajad. Välismaal asuvate tütarettevõtete ja muude äriüksuste konsolideerimiseks arvestatakse nende aruanded nende arvestusvaluutast ümber emaettevõtte esitlusvaluutasse. Kui välismaise majandusüksuse arvestusvaluuta ei lange emaettevõtte esitlusvaluutaga kokku, siis kasutatakse välisvaluutas koostatud aruannete ümberarvestusel järgmisi valuutakursse:

- kõik vara ja kohustuste kirjed hinnatakse ümber bilansipäeva Euroopa Keskpanka kursi alusel;
- tulud ja kulud, muud omakapitali muutused ning rahavood hinnatakse ümber nende tekkimise perioodi kaalutud keskmise kursiga.

Aruannete ümberarvestusest tekkinud vahed kajastatakse konsolideeritud bilansis omakapitali kirjel "Realiseerimata kursivahed". Välismaal asuva tütarettevõtte võõrandamisel kajastatakse omakapitali kirjel "Realiseerumata kursivahed" kajastatud summa aruandeaasta kasumi või kahjumina.

Läti Keskpangal on fikseeritud LVL kurss EUR-i suhtes, 1EUR = 0,702804 LVL. Kontsern on kasutanud Läti tütre konsolideerimisel antud fikseeritud Läti Keskpanka kurssi.

Nõuded ja ettemaksed

Nõuetena ostjate vastu kajastatakse kontserni tavapärase äritegevuse käigus tekkinud lühiajalisi nõudeid. Nõudeid ostjate vastu kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses (s.o nominaalväärtus miinus tagasimaksed ning vajadusel tehtavad allahindlused).

Nõuete allahindlust kajastatakse, kui esineb objektiivseid tõendeid selle kohta, et kõik nõuete summad ei laeku vastavalt nõuete esialgsetele lepingutingimustele. Asjaoludeks, mis viitavad võimalikule nõuete väärtuse langusele, on võlgniku pankrot või olulised finantsraskused ning maksetähtaegadest mittekinnipidamine. Individuaalselt oluliste nõuete väärtuse langust (st. vajadust allahindluseks) hinnatakse iga ostja kohta eraldi, lähtudes eeldatavasti tulevikus laekuvate summade nüüdisväärtusest. Selliste nõuete puhul, mis ei ole individuaalselt olulised ja mille suhtes ei ole otseselt teada, et nende väärtus oleks langenud, hinnatakse väärtuse langust kogumina, arvestades eelmiste aastate kogemust laekumata jäänud nõuete osas.

Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindlussumma on vahe nende nõuete bilansilise väärtuse ja tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse vahel, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Nõuete bilansilist väärtust vähendatakse ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindlussumma võrra ning kahjum allahindlusest kajastatakse kasumiaruandes mitmesuguste tegevuskuludena. Kui nõue loetakse lootusetuks, kantakse nõue ja tema allahindlus bilansist välja. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumist kajastatakse ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu vähendamisenä.

Varud

Varud võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukulutustest, tootmiskulutustest ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse. Varude ostukulutused sisaldavad lisaks ostuhinnale varude ostuga kaasnevat tollimaksu, muid mittetagastatavaid makse ja varude soetamisega otseselt seotud transpordikulutusi, millest on maha arvatud hinnaalandid ja dotatsioonid. Varude tootmiskulutused sisaldavad nii otsesid toodetega seotud kulutusi (tooraine ja materjalide ning pakkematerjali maksumus, lõpetamata toodangu ladustamisega seotud vältimatud kulutused, tööliste palgad) kui ka proportsionaalset osa tootmise üldkuludest (tootmishoonete ja -seadmete amortisatsioon, remondikulu, tootmisega seotud juhtkonna palgad).

Varude soetusmaksumuse arvestuspõhimõtted

Varude kuluks kandmisel kasutatakse kaalutud keskmise soetusmaksumuse meetodit.

Varud hinnatakse bilansis lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimisväärtus. Neto realiseerimisväärtus leitakse, arvates tavapärase äritegevuses kasutatavast hinnangulisest müügihinnast maha hinnangulised kulutused, mis on vajalikud toote müügi valmisolekusse viimiseks ja müügi sooritamiseks.

Materiaalne ja immateriaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse kontserni enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööaga üle ühe aasta ja maksumusega alates 650 EUR või varad mille kasulik tööiga on üle 1 aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 650 EUR, kajastatakse kuni kasutusele võtmiseni väheväärtusliku inventarina (varudes) ja vara kasutuselevõtmise hetkel kantakse kulusse. Kuludesse kantud väheväärtuslike inventaride üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja –asukohta. Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kapitalirendile võetud materiaalse põhivara arvestus toimub sarnaselt ostenud põhivaraga.

Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et kontsern saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Muid hooldus- ja remondikuludid kajastatakse kuluna nende toimumise momendil.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeest. Olulise lõppväärtusega varaobjektide puhul amortiseeritakse kasuliku eluea jooksul kulusse ainult soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vahelist amortiseeritavat osa. Juhul kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena ning määratakse vastavalt nende kasulikule elueale eraldi amortisatsiooninormid.

Piiramata kasutuseaga objekte (maa, püsiva väärtusega kunstiteosed, muuseumieksponaadid ja raamatud) ei amortiseerita. Amortisatsiooni arvestamist alustatakse hetkest, mil vara on kasutatav vastavalt juhtkonna poolt plaanitud eesmärgil ning lõpetatakse kui lõppväärtus ületab bilansilist jääkmaksumust, vara lõpliku eemaldamiseni kasutusest või ümberklassifitseerimisel "müügiotol põhivaraks". Igal bilansipäeval hinnatakse kasutatavate amortisatsioonimäärade, amortisatsioonimeetodi ning lõppväärtuse põhjendatust.

Juhul kui põhivara kaetav väärtus (s.o kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara õiglane väärtus (miinus müügiikulud) või vara kasutusväärtus) on väiksem tema bilansilisest jääkmaksumusest, on materiaalse põhivara objektid alla hinnatud nende kaetavale väärtusele.

Laenukasutuse kulutused (näiteks intressid), mis on seotud materiaalse põhivara ehitusega, kapitaliseeritakse antud objekti soetusmaksumuses perioodi jooksul, mis on vajalik vara otstarbekohasesse kasutusvalmisolekusse viimiseks. Muid laenukasutuse kulutusi kajastatakse tekkeperioodil kuluna. / Laenude intressikuludid põhivara soetusmaksumuses ei kapitaliseerita. Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse vara

võõrandamise korral või olukorras, kus vara kasutamisest või müügist ei eeldata enam majanduslikku kasu. Kasum või kahjum, mis on tekkinud materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest, kajastatakse kasumiaruandes muude äritulude või muude ärikulude real. Materiaalse põhivara objektid, mis väga tõenäoliselt müüakse lähema 12 kuu jooksul, klassifitseeritakse ümber müügiotol põhivaraks.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalset vara (arenguväljaminekud, patendid, litsentsid, kaubamärgid, tarkvara) kajastatakse bilansis siis, kui vara on kontserni poolt kontrollitav, tema kasutamisest saadakse tulevikus majanduslikku kasu ning vara soetusmaksumus on usaldusväärselt mõõdetav. Omandatud immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Arvele võtmise järel kajastatakse immateriaalset vara selle soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Immateriaalne põhivara jagatakse määratud kasuliku elueaga varaks ja määramata kasuliku elueaga varaks. Määramata pikkusega kasuliku elueaga immateriaalset vara (äriühenduse käigus tekkinud firmaväärtus, kaubamärk) ei amortiseerita, kuid nende väärtuse kontrollimiseks viiakse igal bilansipäeval läbi väärtuse test ning juhul kui nende kaetav väärtus osutub väiksemaks bilansilisest jääkmaksumusest, hinnatakse vara alla kaetava väärtuseni (vaata ka arvestuspõhimõtet lõigus J).

Määratud kasuliku elueaga immateriaalset vara amortiseeritakse lineaarsel meetodil, lähtudes vara eeldatavast kasulikust elueast. Igal bilansipäeval hinnatakse vara amortisatsiooniperioodide ning -meetodi põhjendatust. Määratud elueaga varade puhul hinnatakse vara väärtuse langust, kui on ilmnunud asjaolusid, mis viitavad võimalikule väärtuse langusele.

Arendusväljaminekud

Arendusväljaminekud on kulutused, mida tehakse uurimistulemuste rakendamisel uute konkreetsete toodete, teenuste, protsesside või süsteemide väljatöötamiseks, kujundamiseks või testimiseks. Arendusväljaminekuid kapitaliseeritakse juhul kui eksisteerivad tehnilised ja finantsilised võimalused ning positiivne kavatsus projekti elluviimiseks, kontsern suudab kasutada või müüa loodavat vara ning arendusväljaminekute suurus ja immateriaalsest varast tulevikus tekkivat majanduslikku kasu on võimalik usaldusväärselt mõõta.

Tarkvara

Immateriaalse varana kajastatakse ostetud arvutitarkvara, mis ei ole seonduva riistvara lahutamatu osa. Arvutitarkvara arenduskulud kajastatakse immateriaalse varana, kui need on otseselt seotud selliste tarkvaraobjektide arendamisega, mis on eristatavad, kontserni poolt kontrollitavad ning mille kasutamisest saadakse tulevast majanduslikku kasu pikema aja kui ühe aasta jooksul. Kapitaliseeritavad arvutitarkvara arenduskulud hõlmavad tööjõukulusid ning muid arendamisega otseselt seotud kulutusi. Arvutitarkvara jooksva hooldusega seotud kulud kajastatakse kasumiaruandes kuludena. Arvutitarkvara kulud amortiseeritakse hinnangulise kasuliku eluea jooksul, mille pikkus on kuni 5 aastat.

Muu immateriaalne põhivara

Kulutused patentide, kaubamärkide, litsentside ja sertifikaatide soetamiseks kapitaliseeritakse, kui on võimalik hinnata neilt kulutustelt tulevikus saadavat tulu. Muu immateriaalne põhivara kantakse kuluks lineaarselt eeldatava kasuliku eluea jooksul, mille pikkus ei ületa 5 aastat.

Firmaväärtus

Firmaväärtus on positiivne vahe äriühenduse käigus omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara õiglase väärtuse vahel, peegeldades seda osa soetusmaksumusest, mis tasuti omandatud kontserni selliste varade eest, mida ei ole võimalik eristada ja eraldi arvele võtta. Omandamise kuupäeval kajastatakse firmaväärtus konsolideeritud bilansis selle soetusmaksumuses immateriaalse varana.

Edasisel kajastamisel mõõdetakse firmaväärtust tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Firmaväärtust ei amortiseerita. Selle asemel viiakse kord aastas (või tihedamini, kui mõni sündmus või asjaolu muutus viitab, et firmaväärtuse väärtus võib olla langenud) läbi vara väärtuse languse test. Väärtuse test firmaväärtuse suhtes viiakse alati läbi koos raha genereeriva üksusega, mille juurde firmaväärtus kuulub. Firmaväärtus hinnatakse alla tema kaetavale väärtusele, juhul kui see on väiksem bilansilisest jääkmaksumusest. Firmaväärtuse allahindlusi ei tühistata.

Negatiivne firmaväärtus on summa, mille võrra omandatud netovara õiglase väärtus ületab omandatud osaluse soetusmaksumust. Negatiivne firmaväärtus kajastatakse selle tekkimisel kasumiaruandes tuluna.

Põhivara arvelevõtmise alampiir 650

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

Põhivara grupi nimi	Kasulik eluiga
Ehitised ja rajatised	20a - 33a
Tootmiseseadmed	5a - 12,5a

Muud masinad ja seadmed	5a -10a
Muu inventar ja IT seadmed	3,5a -10a
Arendusväljaminekud	5a
- Tarkvara, patendid, litsentsid, kaubamärgid ja muu immateriaalne põhivara	3a-5a

Rendid

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Kontsern kui rentnik Kapitalirenti kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksete miinimumsumma nüüdisväärtuses, juhul kui see on madalam. Rendimaksed jaotatakse finantskuluks (intressikulu) ja kohustuse jääkväärtuse vähendamiseks. Finantskulud jaotatakse rendiperioodile arvestusega, et intressimäär on igal ajahetkel kohustuse jääkväärtuse suhtes sama. Kapitalirendi tingimustel renditud varad amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga, kusjuures amortisatsiooniperioodiks on vara eeldatav kasulik tööiga või rendisuhte kehtivuse periood, olenevalt sellest, kumb on lühem. Kapitalirendi lepingute sõlmimisega otseselt kaasnevad rentniku poolt kantavad esmased otsekulutused kajastatakse renditava vara soetusmaksumuse koosseisus.

Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna.

Finantskohustused

Kõik finantskohustused (võlad hankijatele, võetud laenud, viitvõlad, väljastatud võlakirjad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustused) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil (v.a edasimüügi eesmärgil soetatud finantskohustused ning negatiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumentid, mida kajastatakse nende õiglases väärtuses).

Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas. Pikaajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadud tasu õiglases väärtuses (millest on maha arvatud tehingukulutused), arvestades järgnevatel perioodidel kohustustelt intressikulu kasutades sisemise intressimäära meetodit. Finantskohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansikuupäevast; või kontsernil pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansikuupäeva. Laenukohustusi, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast bilansipäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena. Samuti kajastatakse lühiajalistena laenukohustusi, mida laenuandjal oli õigus bilansipäeval tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu.

Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Eraldistena kajastatakse bilansis tõenäolisi kohustusi, mis on avaldunud enne bilansikuupäeva toimunud sündmuste tagajärjel ning mille realiseerumise aeg või summa ei ole kindlad. Eraldiste kajastamisel bilansis on lähtutud juhtkonna hinnangust eraldise täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ning eraldise realiseerumise aja kohta. Eraldis kajastatakse bilansis summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt bilansipäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustuse rahuldamiseks või üleandmiseks kolmandale osapoolale. Juhul kui eraldis realiseerub tõenäoliselt hiljem kui 12 kuu jooksul pärast bilansipäeva, kajastatakse seda diskonteeritud väärtuses (eraldisega seotud väljamaksete nüüdisväärtuse summas), välja arvatud juhul, kui diskonteerimise mõju on ebaoluline.

Garantiieraldis Kontsern annab enda poolt müüdüd toodetele garantii. Kontserni bilansis on moodustatud eraldis summas, mis on vajalik bilansipäevaks müüdüd toodetega seotud garantiikohustuse rahuldamiseks. Eraldise hindamisel on lähtutud eelmiste aastate kogemusest.

Eraldised kohtuvaidluste suhtes Kontsern on moodustanud bilansis eraldise kõigi kohtuvaidluste ja võimalike kohtuvaidluste suhtes, mille puhul kohtuvaidlust põhjustav kohustav sündmus on toimunud enne bilansipäeva ja kohtuvaidlusega kaasnevad kontsernile tõenäoliselt teatud kulutused, mille summat on võimalik usaldusväärselt hinnata.

Eraldised kahjuliku lepingu suhtes Kahjulik leping on selline leping, mille täitmisega kaasnevad kulutused ületavad lepingust saadavat majanduslikku kasu. Kahjulike lepingute suhtes moodustatakse eraldis, mis on väiksem lepingu täitmisega kaasnevast kahjumist või lepingu katkestamisega kaasnevast leppetrahvist.

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimine on kajastatud netomeetodil. Sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna nendes perioodides, mil leiavad aset kulud, mille kompenseerimiseks sihtfinantseerimine on mõeldud. Sihtfinantseerimine, mida saadakse eelmistel perioodidel tekkinud kulude eest või millega

ei kaasne täiendavaid tulevikku suunatud tingimusi, kajastatakse tuluna perioodis, millal sihtfinantseerimine aset leidis. Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna enne, kui eksisteerib piisav kindlus, et ettevõtte vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ja sihtfinantseerimine laekub. Sihtfinantseerimisega kaasnevaid võimalikke kohustusi kajastatakse aruandes eraldiste või tingimuslike kohustustena.

Mitterahalisel sihtfinantseerimisel loetakse saadud vara soetusmaksumuseks null ning vara kajastatakse bilansiväliselt.

Varade sihtfinantseerimise korral võetakse sihtfinantseerimise abil soetatud vara bilansis arvele tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud varade soetamise toetuseks saadud sihtfinantseerimise summa. Soetatud vara amortiseeritakse kulusse tema kasuliku eluea jooksul.

Tegevuskulude sihtfinantseerimisel kajastatakse saadud sihtfinantseerimise tulu vastava kulu vähendusena.

Maksustamine

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis ettevõtte aruandeaasta kasumit. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt. Alates 1.01.2008 on dividendidena jaotatud kasumi maksumääraks 21/79 (2007. aastal kehtis maksumäär 22/78) väljamakstavalt netosummalt. Teatud tingimustel on võimalik saadud dividende jaotada edasi ilma täiendava tulumaksukuluta. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kohustusena ja kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse. Tulumaksu tasumise kohustus tekib dividendide väljamaksele järgneva kuu 10. kuupäeval.

Maksustamissüsteemi omapärast lähtuvalt ei teki Eestis registreeritud ettevõtete erinevusi vara maksuarvestuslike ja bilansiliste jääkväärtuste vahel ning sellest tulenevalt ka edasilükkunud tulumaksunõudeid ega -kohustusi. Bilansis ei kajastata tingimuslikku tulumaksukohustust, mis tekiks jaotamata kasumist dividendide väljamaksmisel. Maksimaalne tulumaksukohustus, mis kaasneks jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisel, on esitatud aastaaruande lisades.

Tulumaksuvarad ja -kohustused ning tulumaksukulud ja -tulud liigitatakse realiseerunud (tasumisele kuuluvaks) tulumaksuks ja edasilükkunud tulumaksuks. Tasumisele kuuluv tulumaks esitatakse lühiajalise varana või kohustusena ning edasilükkunud tulumaks pikaajalise varana või kohustusena. Konsolideeritud kasumiaruandes on kajastatud Lätis asuva tütarettevõtte kasumilt arvestatud ettevõtte tulumaksukulu ja edasilükkunud tulumaksukulu või -tulu ning Eestis registreeritud ettevõtete dividendide tulumaksukulu.

Välismaised tütarettevõtted

Läti tulumaksuregulatsiooni kohaselt tekib vastava riigi äriühingust maksumaksjal kohustus tasuda tulumaksu aruandeaastal teenitud maksustatavalt kasumilt. Lätis kehtis 2011. aastal tulumaksumäär 15% (2010: 15%).

Välismaiste tütarettevõtete puhul leitakse edasilükkunud tulumaksuvara või -kohustus kõigi bilansikuupäeval esinevate varade ja kohustuste maksustamisväärtuste ning raamatupidamisväärtuste ajutiste erinevuste vahel. Edasilükkunud tulumaks arvutatakse kehtivate või eeldatavalt kehtivate maksumääradega, mis on rakendatavad nendes perioodides, kui ajutised erinevused või maksukahjumid realiseeruvad. Edasilükkunud tulumaksuvarad ja -kohustused on tasaarveldatud ainult ühe kontserni kuuluva äriühingu piires. Edasilükkunud tulumaksuvara esitatakse bilansis vaid juhul, kui prognoositavas tulevikus on tõenäoline edasilükkunud tulumaksuvaraga võrreldavas suuruses tulumaksukohustuse tekkimine, mida saaks kasutada tasaarveldamiseks.

Seotud osapooled

Kontserni konsolideeritud aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:

- omanikke (emaettevõtte ning emaettevõtet kontrollivad või selle üle olulist mõju omavad isikud));
- teisi samasse konsolideerimisgruppi kuuluvaid ettevõtteid (s.h emaettevõtte teised tütarettevõtted) neid tehinguid ei ole antud lisas kajastatud kuna need elimineeruvad finantsnäitajatest välja;
- tegev- ja kõrgemat juhtkonda;
- eespool loetletud isikute lähedasi pereliikmeid ja nende poolt kontrollitavaid või nende olulise mõju all olevaid ettevõtteid.

Tulud

Tulu kaupade müügist kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglases väärtuses, võttes arvesse kõiki tehtud allahindlusi ja soodustusi. Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle müüjalt ostjale, müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline.

Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel, või juhul kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, siis lähtudes valmidusastme meetodist.

Kohustuslik reservkapital

Vastavalt äriseadustikule on moodustatud kohustuslik reservkapital. Reservkapital moodustatakse iga-aastastest puhaskasumi eraldistest. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab 1/10 aktsiakapitalist. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid aktsionäridele

Varade väärtuse langus

Määramata kasuliku elueaga immateriaalsete põhivarade (s.h firmaväärtus) puhul kontrollitakse kord aastas vara väärtuse langust, võrreldes vara bilansilist maksumust kaetava väärtusega. Piiramata kasutuseaga materiaalse põhivara (maa, püsiva väärtusega kunstiteosed, muuseumieksponaadid, raamatud) ning amortiseeritavate varade puhul hinnatakse vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist. Selliste asjaolude esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust ning võrreldakse seda bilansilise maksumusega.

Väärtuse langusest tekkinud kahjum kajastatakse summas, mille võrra vara bilansiline maksumus ületab selle kaetava väärtuse. Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha lahutatud müügikulutused, või selle kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Vara väärtuse languse hindamise eesmärgil hinnatakse kaetavat väärtust kas üksiku varaobjekti või väikseima võimaliku varade grupi kohta, mille jaoks on võimalik rahavoogusid eristada (cash generating unit). Varade allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kuluna.

Kord alla hinnatud varade puhul hinnatakse igal järgmisel bilansikuupäeval, kas võib olla tõenäoline, et vara kaetav väärtus on vahepeal tõusnud (v.a firmaväärtus, mille allahindlusi ei tühistata). Kui väärtuse testi tulemusena selgub, et vara või varade grupi (raha genereeriva üksuse) kaetav väärtus on tõusnud üle bilansilise jääkmaksumuse, tühistatakse varasem allahindlus ja suurendatakse vara bilansilist jääkmaksumust kuni summani, mis oleks kujunenud, arvestades vahepealsetel aastatel normaalset amortisatsiooni. Allahindluse tühistamist kajastatakse aruandeaasta kasumiaruandes põhivara allahindluse kulu vähendamisena.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2011	31.12.2010
Sularaha kassas	5 873	6 546
Arvelduskontod	50 750	32 203
Raha teel	307	1 585
Kokku raha	56 930	40 334

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2011	31.12.2010	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	690 679	583 739	4
Ostjatelt laekumata arved	724 701	608 318	
Ebatõenäoliselt laekuvad arved	-34 022	-24 579	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	582	197	5
Muud nõuded	8 680	27 329	
Viitlaekumised	8 680	27 329	
Kokku nõuded ja ettemaksed	699 941	611 265	

Lisa 4 Nõuded ostjate vastu

(eurodes)

	31.12.2011	31.12.2010
Ostjatelt laekumata arved	724 701	608 318
Ebatõenäoliselt laekuvad arved	-34 022	-24 579
Kokku nõuded ostjate vastu	690 679	583 739
	2011	2010
Ebatõenäoliselt laekuvad arved		
Ebatõenäoliselt laekuvad arved perioodi alguses	-24 579	-80 879
Laekunud ebatõenäoliselt laekuvaks tunnistatud nõuded	0	11 127
Ebatõenäoliselt laekuvaks tunnistatud nõuded	-13 658	-20 418
Lootusetuks tunnistatud nõuded	4 215	65 591
Ebatõenäoliselt laekuvad arved perioodi lõpuks	-34 022	-24 579

Lisa 5 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2011		31.12.2010	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Ettevõtte tulumaks		2 785		9 807
Käibemaks	582	45 966	197	56 149
Üksikisiku tulumaks		75 699		70 926
Sotsiaalmaks		155 668		141 025
Kohustuslik kogumispension		6 731		4 020
Töötuskindlustusmaksed		18 724		16 262
Intress		3 965		14 557
Muud maksude ettemaksed ja maksuvõlad		4 925		3 886
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	582	314 463	197	316 632

Lisa 6 Tütarettevõtjate aktsiad ja osad

(eurodes)

Tütarettevõtjate aktsiad ja osad, üldine informatsioon					
Tütarettevõtja registrikood	Tütarettevõtja nimetus	Asukohamaa	Põhitegevusala	Osaluse määr (%)	
				31.12.2010	31.12.2011
10722616	OÜ Nordsellers	Eesti	siseuste tootmine	74.17	74.17
40003482962	SIA Sunorex	Läti	aknakatete ja riulisüsteemide jae- ja hulgimüük	100	100

Tütarettevõtjate aktsiad ja osad, detailne informatsioon		
Tütarettevõtja nimetus	31.12.2010	31.12.2011
OÜ Nordsellers	219 006	219 006
SIA Sunorex	0	0
Kokku	219 006	219 006

Lisa 7 Varud

(eurodes)

	31.12.2011	31.12.2010
Tooraine ja materjal	812 924	870 167
Lõpetamata toodang	557 307	243 405
Valmistoodang	69 835	58 937
Ettemaksed varude eest	17 427	21 480
Kokku varud	1 457 493	1 193 989

Ettevõtte varusid on teiste osapoolt käes vastutaval hoiul bilansilise maksumusega 29 861 EUR (2010:27 304 EUR)

Ettevõtte on võtnud vastutavale hoiule kaupa kogusummas 21 326 EUR (2010: 7 416 EUR)

Lisa 8 Materiaalne põhivara (eurodes)

											Kokku
	Maa	Ehitised				Masinad ja seadmed	Muu materiaalne põhivara			Lõpetamata projektid ja ettemaksed	
			Transpordivahendid	Arvutid ja arvutisüsteemid	Muud masinad ja seadmed			Lõpetamata projektid	Ettemaksed		
31.12.2009											
Soetusmaksumus	9 286	349 020	369 262		610 192	979 454	319 880	5 283	189 758	195 041	1 852 681
Akumuleeritud kulum	0	-49 419	-110 196		-251 448	-361 644	-207 674				-618 737
Jääkmaksumus	9 286	299 601	259 066		358 744	617 810	112 206	5 283	189 758	195 041	1 233 944
Ostud ja parendused	76 694				9 618	9 618	11 538				97 850
Lisandumised äriühenduste kaudu		1 589 345	28 879		198 247	227 126	5 113				1 821 584
Amortisatsioonikulu		-45 562	-53 510		-78 853	-132 363	-40 677				-218 602
Müügid					-357	-357	-1 811				-2 168
Ümberklassifitseerimised		-10 974			16 895	16 895	-638	-5 283		-5 283	0
Ümberklassifitseerimine lõpetamata projektidest		5 283						-5 283		-5 283	0
Muud ümberklassifitseerimised		-16 257			16 895	16 895	-638				0
Muud muutused							0				0
31.12.2010											
Soetusmaksumus	85 980	1 980 637	407 674		883 559	1 291 233	204 050	0	189 758	189 758	3 751 658
Akumuleeritud kulum		-148 227	-173 239		-379 265	-552 504	-118 319				-819 050
Jääkmaksumus	85 980	1 832 410	234 435		504 294	738 729	85 731	0	189 758	189 758	2 932 608
Ostud ja parendused			12 263		8 204	20 467	21 267				41 734
Amortisatsioonikulu		-47 020	-54 772		-76 869	-131 641	-36 158				-214 819
Allahindlused väärtuse languse tõttu			-6 749			-6 749	-3 163				-9 912
Müügid			0			0					0
Ümberklassifitseerimised			987	18 770	-2 731	17 026	-17 026				0
Muud ümberklassifitseerimised			987	18 770	-2 731	17 026	-17 026				0
Muud muutused		0			-11	-11					-11
31.12.2011											
Soetusmaksumus	85 980	1 980 637	436 945	37 643	865 770	1 340 358	180 507		189 758	189 758	3 777 240
Akumuleeritud kulum		-195 247	-250 781	-18 873	-432 883	-702 537	-129 856				-1 027 640
Jääkmaksumus	85 980	1 785 390	186 164	18 770	432 887	637 821	50 651	0	189 758	189 758	2 749 600

Müüdnud materiaalne põhivara müügihinna

	2011	2010
Masinad ja seadmed	0	357
Muud masinad ja seadmed		357
Muu materiaalne põhivara	0	1 811
Kokku	0	2 168

2010. aasta andmeid on korrigeeritud vastavalt taksonoomiale.

Lisa 9 Immateriaalne põhivara

(eurodes)

					Kokku
	Firmaväärtus	Arenguväljaminekud	Arvutitarkvara	Lõpetamata projektid ja ettemaksed	
31.12.2009					
Soetusmaksumus	191 735	57 944	257 141	136 136	642 956
Akumuleeritud kulum		-57 401	-109 543		-166 944
Jääkmaksumus	191 735	543	147 598	136 136	476 012
Ostud ja parendused	39 537	205	2 669		42 411
Amortisatsioonikulu		-383	-47 580		-47 963
Mahakandmised		-161	-3 271		-3 432
31.12.2010					
Soetusmaksumus	231 272	204	230 846	136 136	598 458
Akumuleeritud kulum		0	-131 430		-131 430
Jääkmaksumus	231 272	204	99 416	136 136	467 028
Ostud ja parendused			1 626		1 626
Amortisatsioonikulu		-35	-46 967		-47 002
Ümberklassifitseerimised			7 958	-7 958	
31.12.2011					
Soetusmaksumus	231 272	204	240 430	128 178	600 084
Akumuleeritud kulum		-35	-178 397		-178 432
Jääkmaksumus	231 272	169	62 033	128 178	421 652

Lisa 10 Kapitalirent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	31.12.2011	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta		
Kapitalirent	151 135	98 673	52 462		4-7	EUR
Kapitalirendikohustused kokku	151 135	98 673	52 462			

	31.12.2010	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta		
Kapitalirent	257 237	110 539	146 698		4-7	EUR
Kapitalirendikohustused kokku	257 237	110 539	146 698			

Renditud varade bilansiline jääkmaksumus		
	31.12.2011	31.12.2010
Masinaid ja seadmed	378 529	544 269
Muud varad	1 389	1 829
Kokku	379 918	546 098

Kapitalirendile võetud vara ei ole edasi antud allrendile.

Lisa 11 Kasutusrent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rendileandja

	2011	2010	Lisa nr
Kasutusrenditulu	387 756	325 992	18

Kontsern rendib kasutusrendi tingimustel 11 salongi (10 Eestis ja 1 Lätis) ja 3 tootmishoonet ning allrendib osaliselt ruume edasi, kõik allrendilepingud on tähtajatud.

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2011	2010	Lisa nr
Kasutusrendikulu	74 221	80 322	
Järgmiste perioodide kasutusrendikulu mittekatkestatavatest lepingutest			
	31.12.2011	31.12.2010	Lisa nr
12 kuu jooksul	33 958	49 767	
1-5 aasta jooksul	50 370	21 708	

Lisa 12 Laenukohustused

(eurodes)

	31.12.2011	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta				
Lühiajalised laenud								
Arvelduskrediit	178 579	178 579			5	EUR	31.05.2012	
Laen2	62 681	62 681				EUR	30.12.2012	
Lühiajalised laenud kokku	241 260	241 260						
Pikaajalised laenud								
Laen1	1 316 121	73 118	438 707	804 296	4,65	EUR	13.02.2027	
Refinantseeritud laenud üheks laenuks	424 483	72 000	352 483		5,13	EUR	22.12.2013	
Pikaajalised laenud kokku	1 740 604	145 118	791 190	804 296				
Kapitalirendikohustused kokku	151 135	98 673	52 462					10
Laenukohustused kokku	2 132 999	485 051	843 652	804 296				

	31.12.2010	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta				
Lühiajalised laenud								
Arvelduskrediit	177 614	177 614			5	EUR	31.05.2011	
Lühiajalised laenud kokku	177 614	177 614						
Pikaajalised laenud								
Laen1	1 316 121	0	1 316 121		5,23	EUR	13.08.2014	
Laen2	125 362	62 681	62 681		4,65	EUR	30.12.2012	
Laen3	91 589	31 404	60 185		4,72	EUR	20.11.2013	
Laen4	136 843	44 738	92 105		4,64	EUR	26.12.2012	
Laen5	336 104	63 912	272 192		4,52	EUR	22.06.2012	
Pikaajalised laenud kokku	2 006 019	202 735	1 803 284					
Kapitalirendikohustused kokku	257 237	110 539	146 698					10
Laenukohustused kokku	2 440 870	490 888	1 949 982					

Tagatiseks panditud varade bilansiline (jääk)maksumus		
	31.12.2011	31.12.2010
Maa	85 980	85 980
Ehitised	1 785 390	1 832 410
Kokku	1 871 370	1 918 390

Laen1 esialgse lõpptähtajaga 13.08.2014 refinantseeriti 2011 aastal ja lõpptähtajaks on nüüd 13.02.2027.

Laenud 3, 4,5 on refinantseerimise käigus konverteeritud ühte laenu uue lõpptähtajaga 22.12.2013.

Swedpanga kasuks on seatud kommertsipant kokkus summas 1 384 326 eurot.

Lisa 13 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2011	31.12.2010	Lisa nr
Võlad tarnijatele	987 238	754 303	
Võlad töövõtjatele	294 544	249 614	
Maksuvõlad	314 463	316 632	5
Muud võlad	109 954	72 209	
Dividendivõlad	63 912	63 912	
Muud viitvõlad	37 253	1 203	
Kinkekaardid	8 789	7 094	
Saadud ettemaksed	219 404	155 405	
Kokku võlad ja ettemaksed	1 925 603	1 548 163	

Lisa 14 Tingimuslikud kohustused ja varad

(eurodes)

	31.12.2011	31.12.2010
Tingimuslikud kohustused		
Võimalikud dividendid	814 076	752 484
Tulumaksukohustus võimalikelt dividendidelt	216 400	200 027
Kokku tingimuslikud kohustused	1 030 476	952 511

AS Sunorekis on väljastatud 2011. aasta jooksul kinkekaarte väärtuses 31,96 eurot, kokku 225 tükki (2010: 452), neist tagastatud seisuga 31.12.2011 172 tükki (2010:416). Ringluses on seisuga 31.12.2011 kokku 275 kinkekaarti, summas 8 789 eurot (2010: 7 094 eurot).

Lisa 15 Sihtfinantseerimine

(eurodes)

Netomeetod

	2011	2010
	Saadud	Saadud
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks		
Arendustoetused	8 081	6 391
Eksporditoetused	11 547	21 666
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	19 628	28 057
Kokku sihtfinantseerimine	19 628	28 057

Lisa 16 Aktsiakapital

(eurodes)

	31.12.2011	31.12.2010
Aktsiakapital	345 123	345 123
Aktsiate arv (tk)	675	675
Aktsiate nimiväärtus	511.29	511.29

Kontserni emaettevõtte aktsiakapital seisuga 31.12.2011 koosneb 675 lihtaktsiast nimiväärtusega 511,29 eurot, mille eest on täielikult tasutud.

2010. aastal toimunud aktsiakapitali suurendamise käigus emiteeriti 233 uut 511,29 eurose nimiväärtusega lihtaktsiat (kogusummas 119 131,31 eurot) ülekursiga 543 tuhat eurot. Aktsiate eest tasuti rahas.

2010. aastal müüs AS SUNOREK 37 omaaktsiat, saades nende eest 105 070,75 eurot.

7 aktsiat on võõrandamata ning moodustavad ligikaudu 1% aktsiakapitalist.

2010. aastal aktsionäridele dividende välja makstud ei ole.

Lisa 17 Müügitulu

(eurodes)

	2011	2010
Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes		
Müük Euroopa Liidu riikidele		
Eesti	6 388 050	6 038 849
Soome	2 214 811	1 389 723
Läti	155 549	329 728
Leedu	1 849	26 223
Taani	201 776	274 169
Rootsi	615 568	656 305
Müük Euroopa Liidu riikidele, kokku	9 577 603	8 714 997
Müük väljapoole Euroopa Liidu riike		
Venemaa	14 625	23 354
Norra	252 119	246 926
Müük väljapoole Euroopa Liidu riike, kokku	266 744	270 280
Kokku müügitulu	9 844 347	8 985 277
Müügitulu tegevusalade lõikes		
Aknakatted	4 630 389	4 156 379
Garderoobid ja liugused	3 169 325	2 629 408
Vaheseinad ja spoonuksed	1 314 967	1 242 094
Muud kaubad ja teenused	729 666	957 396
Kokku müügitulu	9 844 347	8 985 277

Lisa 18 Muud äritulud

(eurodes)

	2011	2010	Lisa nr
Kasum materiaalse põhivara müügist	3 408	0	
Trahvid, viivised ja hüvitised	0	2 590	
Rendi- ja üüritulu	27 708	26 443	11
Muud	10 027	69 710	
Kokku muud äritulud	41 143	98 743	

Lisa 19 Kaubad, toore, materjal ja teenused

(eurodes)

	2011	2010
Tooraine ja materjal	-4 052 754	-4 012 078
Alltöövõtutööd	-93 024	-92 421
Transpordikulud	-165 808	-159 630
Pakkematerjal	-94 886	-20 365
Muud	-27 129	-14 833
Kokku kaubad, toore, materjal ja teenused	-4 433 601	-4 299 327

Lisa 20 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2011	2010
Üür ja rent	-332 499	-319 717
Energia	-83 224	-86 980
Mitmesugused bürookulud	-22 650	-26 937
Lähetuskulud	-81 362	-79 252
Koolituskulud	-2 899	-3 725
Riiklikud ja kohalikud maksud	-2 682	-5 210
Kulu ebatöenäoliselt laekuvatest nõuetest	-15 321	-23 252
Kulud töövahenditele	-155 598	-177 357
Ostetud teenused	-365 215	-356 490
Transpordikulud	-382 492	-352 637
Reklaamikulud	-180 453	-252 055
Sidekulud	-45 533	-47 381
Esinduskulud	-8 066	-9 547
Muud	-95 645	-68 975
Kokku mitmesugused tegevuskulud	-1 773 639	-1 809 515

Lisa 21 Tööjõukulud

(eurodes)

	2011	2010
Palgakulu	-2 412 288	-2 339 856
Sotsiaalmaksud	-817 808	-794 766
Muud	-13 629	-14 813
Kokku tööjõukulud	-3 243 725	-3 149 435
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	203	207

Lisa 22 Muud ärikulud

(eurodes)

	2011	2010
Kahjum materiaalse põhivara müügist	0	-1 471
Trahvid, viivised ja hüvitised	-22 241	-66 336
Muud	-20 374	-7 407
Kokku muud ärikulud	-42 615	-75 214

Lisa 23 Finantstulud ja -kulud

(eurodes)

	2011	2010
Intressitulud	0	47
Intressikulud	-119 498	-171 956
Kasum (kahjum) valuutakursi muutustest	12 545	-7 360
Muud finantstulud ja -kulud	0	2 084
Kokku finantstulud ja -kulud	-106 953	-177 185

Lisa 24 Seotud osapooled

(eurodes)

Kontserni nimetus, millesse kuulub emaettevõtja	Grandman Invest OÜ
Riik, kus kontserni emaettevõtja on registreeritud	Eesti

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2011		31.12.2010	
	Nõuded	Kohustused	Nõuded	Kohustused
Emaettevõtja	0	1 070	0	0

	2011		2010	
	Ostud	Müügid	Ostud	Müügid
Emaettevõtja	2 934	623	13 122	0

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2011	2010
Arvestatud tasu	66 506	65 811

Lisa 25 Konsolideerimata bilanss

(eurodes)

	31.12.2011	31.12.2010
Varad		
Käibevara		
Raha	34 438	28 224
Nõuded ja ettemaksed	884 708	747 071
Varud	1 341 412	1 128 031
Kokku käibevara	2 260 558	1 903 326
Põhivara		
Finantsinvesteeringud	219 006	219 006
Nõuded ja ettemaksed	145 960	132 656
Materiaalne põhivara	961 429	1 081 291
Immateriaalne põhivara	381 049	426 286
Kokku põhivara	1 707 444	1 859 239
Kokku varad	3 968 002	3 762 565
Kohustused ja omakapital		
Kohustused		
Lühiajalised kohustused		
Laenukohustused	362 718	430 949
Võlad ja ettemaksed	1 769 855	1 428 042
Kokku lühiajalised kohustused	2 132 573	1 858 991
Pikaajalised kohustused		
Laenukohustused	403 511	583 213
Kokku pikaajalised kohustused	403 511	583 213
Kokku kohustused	2 536 084	2 442 204
Omakapital		
Aktiakapital nimiväärtuses	345 123	345 123
Ülekurss	31 395	31 395
Oma aktsiad	-152 516	-152 516
Kohustuslik reservkapital	22 599	22 599
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	1 073 760	1 611 620
Aruandeaasta kasum (kahjum)	111 557	-537 860
Kokku omakapital	1 431 918	1 320 361
Kokku kohustused ja omakapital	3 968 002	3 762 565

Lisa 26 Konsolideerimata kasumiaruanne (eurodes)

	2011	2010
Müügitulu	10 120 437	9 299 336
Muud äritulud	37 951	92 399
Kapitaliseeritud väljaminekud oma tarbeks põhivara valmistamisel	20 480	6 023
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-5 316 288	-5 073 932
Mitmesugused tegevuskulud	-1 690 160	-1 729 969
Tööjõukulud	-2 801 492	-2 820 032
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-201 940	-200 883
Muud ärikulud	-33 227	-52 331
Kokku ärikasum (-kahjum)	135 761	-479 389
Finantstulud ja -kulud	-24 204	-58 471
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	111 557	-537 860
Aruandeaasta kasum (kahjum)	111 557	-537 860

Lisa 27 Konsolideerimata rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2011	2010
Rahavood äritegevusest		
Ärikasum (kahjum)	135 761	-479 389
Korrigeerimised		
Põhivara kulum ja väärtuse langus	201 651	205 786
Kasum (kahjum) põhivara müügist	0	2 018
Muud korrigeerimised	-285	0
Kokku korrigeerimised	201 366	207 804
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-137 637	-172 900
Varude muutus	-213 381	247 328
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	341 812	-168 333
Muud rahavood äritegevusest	0	2 084
Kokku rahavood äritegevusest	327 921	-363 406
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	-24 288	-19 187
Tasutud tütarettevõtjate soetamisel	0	-63 912
Antud laenud	0	-127 823
Laekunud intressid	0	47
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-24 288	-210 875
Rahavood finantseerimistegevusest		
Saadud laenud	0	191 735
Saadud laenude tagasimaksed	-202 736	-138 713
Arvelduskrediidi saldo muutus	965	-129 502
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	-58 427	-51 038
Makstud intressid	-49 767	-58 072
Laekunud aktsiate või osade emiteerimisest	0	661 841
Laekunud omaaktsiate või -osade müügist	0	105 099
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-309 965	581 350
Kokku rahavood	-6 332	7 069
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	28 224	28 515
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-6 332	7 069
Valuutakursside muutuste mõju	12 546	-7 360
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	34 438	28 224

Lisa 28 Konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne

(eurodes)

						Kokku
	Aktiakapital nimiväärtuses	Ülekurss	Oma aktsiad	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum (kahjum)	
31.12.2009	225 992	189 745	-958 675	22 599	1 611 620	1 091 281
Aruandeaasta kasum (kahjum)					-537 860	-537 860
Emiteeritud aktiakapital	119 131	-158 350	806 159			766 940
31.12.2010	345 123	31 395	-152 516	22 599	1 073 760	1 320 361
Aruandeaasta kasum (kahjum)					111 557	111 557
31.12.2011	345 123	31 395	-152 516	22 599	1 185 317	1 431 918

Korrigeeritud konsolideerimata omakapital	31.12.2011	31.12.2010
Emaettevõtte konsolideerimata omakapital	1 431 918	1 320 361
Tütarettevõtte raamatupidamislik väärtus emaettevõtte konsolideerimata bilansis	-219 006	-219 006
Tütarettevõtte väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil	143 393	163 900
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital	1 356 305	1 265 255

Aruande digitaalallkirjad

aktsiaselts SUNOREK (registrikood: 10042896) 01.01.2011 - 31.12.2011 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
INDREK PALS	Juhatuse liige	17.04.2012

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Aktsiaselts SUNOREK aktsionäridele

Oleme auditeerinud aktsiaselts SUNOREK raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2011, kasumiaruannet, omakapitali muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta, aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisasid.

Juhtkonna kohustus raamatupidamisaruannete osas

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga ning sellise sisekontrolli eest, mida juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Vandeaudiitori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada oma auditi põhjal arvamust selle raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime oma auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (Eesti). Nende standardite kohaselt on nõutav, et oleme kooskõlas eetikanõuetega ning planeerime ja viime auditi läbi omandamaks põhjendatud kindluse selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne on olulise väärkajastamiseta.

Audit hõlmab raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnäitajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali hankimiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Valitud protseduurid sõltuvad vandeaudiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Nende riskihinnangute tegemisel võtab vandeaudiitor arvesse sisekontrolli, mis on relevantne majandusüksuse raamatupidamise aastaaruande koostamisel ja õiglasel kajastamisel, kavandamaks antud tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamise eesmärgil majandusüksuse sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab samuti juhtkonna poolt kasutatud arvestuspoliitika asjakohasuse ja tehtud arvestushinnangute põhjendatuse ning ka raamatupidamise aastaaruande üldise esitusviisi hindamist.

Usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie auditiarvamusele.

Arvamus

Meie arvates kajastab kaasatud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt aktsiaselts SUNOREK finantsseisundit seisuga 31.12.2011 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga.

/digitaalselt allkirjastatud/

Tiina Maalinn

Vandeaudiitori number 437

KMRA Audiitorbüroo OÜ

Audiitorettevõtja tegevusloa number 62

Tammsaare tee 47, Tallinn

17.04.2012

Audiitorite digitaalallkirjad

aktsiaselts SUNOREK (registrikood: 10042896) 01.01.2011 - 31.12.2011 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
TIINA MAALINN	Vandeaudiitor	17.04.2012

Kasumi jaotamise ettepanek

(eurodes)

	31.12.2011
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	952 511
Aruandeaasta kasum (kahjum)	77 965
Kokku	1 030 476
Jaotamine	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) peale jaotamist (katmist)	1 030 476
Kokku	1 030 476

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Plastuste, -akende, -vaheseinte jms tootmine	22232	3769102	37.24%	Jah
Muu mööbli tootmine	3109	3012256	29.76%	Ei
Puidust uste, akende, aknaluukide ja nende raamide tootmine (k.a väravad)	16231	1339481	13.24%	Ei
Kodutekstiili tootmine, sh voodipesu, köögirätikud, kardinad, aknasisekatted jm eesriided	13921	704219	6.96%	Ei
Mistahes materjalist akende, uste ja treppide paigaldus	43321	641425	6.34%	Ei

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6791901
Faks	+372 6791950
E-posti aadress	indrek@sunorek.ee
E-posti aadress	sunorek@sunorek.ee
Veebilehe aadress	www.sunorek.ee,www.tankstudio.ee